

Ishaja vsak dan razen nedelj in praznikov

PROSVE TA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Issued daily except Sundays and Holidays

LETO—YEAR X.

Entered as second-class matter January 23, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., PONDELJEK 9. JULIJA (JULY) 1917

ŠTEV.—NUMBER 159.

V NEMČIJI GROZI POLITIČNA KRIZA.

ŽGANJE JE KONČNO ODPRAVLJENO V SENATU.

Senatna zbornica je odglasovala, da se žganje odpravi za dobo vojne, toda zaloge mora biti plačana.

PIVO IN VINO OSPANETA.

Washington, D. C. — Senat je sprejel spremembi predlog senatorja Smoota iz Utah, po katerem predsednik zaseže vse žganje, ki je pod poroštvom, plača zanj produktivne stroške z desetimi odstotki profita.

Če predlog senatorja Smoota postane zakon, je žganje za dobo vojne ospaneto na smrt.

Po cenitvah je pod poroštvom od 300,000,000 do 300,000,000 galonov žganja. Če bo vlada hotela kupiti vse žganje, bo treba zanj plačati od \$300,000,000 do \$1,000,000,000. Država bo poleg tega izgubila na davku od \$200,000,000 do \$400,000,000. Izguba na davku je seveda odvisna od tega, za koliko žganja je bil plačan davek, preden stopi postava v veljavo. Če žganjski baroni plačajo davek, preden stopi postava v veljavo, jim seveda žganje ostane za trg, ker vlada lahko zaseže le tisto žganje, ki je pod poroštvom. In žganjski baroni se najbrž poslužijo te ugodne prilike, ker se jim izplača. Žganju bodo lahko postavili poljubno ceno in zanj bodo dobili denar, ki jo bodo zahtevali.

Žganjskim baronom je posebej dobro došel predlog senatorja Cummins, ki prepoveduje uvažanje žganja v času vojne. Tako ostanejo ameriški žganjski baroni absolutni gospodarji na trgu.

Vino in pivo ospaneta, toda plačati bo treba od njiju visok davek.

Iz izjave senatorja Stona je razvidno, da boj za žganje še ni končen. V toku razprave je dejal, da se žganje zapleni in zanj plača le produktivne stroške z desetimi odstotki profita, tedaj to pomeni zaplenjenje privatne lastnine za splošno uporabo. Iz teh besed je razvidno, da žganjski baroni nastopajo pred sodiščem proti ustavnosti zakona.

O vinu in pivu so glasovali sledeče:

Da ostaneta.

Brundage	Knox	Reed
Brundage	La Follette	Robinson
Burnard	Lewis	Sheppard
Cullum	Lodge	Simmons
France	McLean	Smith (Ariz.)
Frederickson	McNary	Smith (Ga.)
Gerry	Martin	Smith (Md.)
Henderson	New	Stone
Hick	Newlands	Swanson
Hull	Oberman	Tamm
Hull	Penrose	Underwood
Hunting	Phelan	Wadsworth
Johnson (Cal.)	Pittman	Warren
Johnson (N.M.)	Quinn	Watson
	Randell	Williams—45.

Ne ostaneta:

Anderson	Johnson (S.D.)	Polindexter
Baker	Jones (Wash.)	Shafroth
Baker	Kellogg	Sherman
Chamberlain	Kendrick	Shields
Combs	Kenyon	Smith (Mich.)
Curtis	King	Snoot
Hillman	McKellar	Thompson
Frank	Myers	Townsend
Flaquer	Nelson	Trammell
Goss	Norris	Vardaman
Hamma	Owen	Walsh
Hale	Pare	Wolcott—37.

DELAVEC, ALI BO PRIHAJALO TE VRSTE MESA NA TVOJO MIZO?

Harrisburg, Pa. — Governor Brumbaugh je odobril zakonsko predlogo, ki dovoli prodajati kotje, konjsko in mulsko meso.

Razume se, da te vrste mesa ne bo prihajalo na mizo bogatinov, ampak vzivali ga bodo delavci.

ČEBELE SO UMORILE PAR KONJ.

Columbus, Ind. — Ko je farma Oritta Thompson mirno počel svoje konje po zaprašenih farmaških cestah, se je na konja vsul majhen in ju opikal do smrti. Farmer se je posteno trudil, da odnese čebele, toda pri tem je bil precej opikan in njegov trud je bil zaman.

GOMPERS JE ZASOBLIL ROOSEVELTU.

Roosevelt je kazal pesti Gompersu, ko mu je zadnji pojasnil, kdo je zakrivil izgrede v East St. Louisu.

VPRIČO RUSKIH KOMISARJEV.

New York, N. Y. — V dvorani Carnegieja je bil obdržan velik shod, da pozdravi rusko komisijo. Župan Mitchell je predstavil Roosevelta kot glavnega govornika. Takoj so klakerji zaploskali svojemu "Teddyju" kot po navadi.

Roosevelt je imel v roki rokopis in pričel je s temi besedami: "Preden pozdravim poslanca nove republike, želim spregovoriti par besed o stvareh, ki so se dogodile v naših mejah.

Preden govorimo o pravici drugih, moramo napraviti pravico v naših mejah. Mislim plemenske izgrede v East St. Louisu, plemenski izgrede, za katerega ni bilo provokacije, tako kakor sedaj vidimo stvar, in ki je končal v taki brutalnosti, da pusti pego na ameriškem imenu.

Naša dolžnost je, da zahtevamo od vladnih oblasti, da izrabijo vso brezobzirno strogo, ki jim je na razpolago, da kaznujejo krivce, če so belopoltni morili črnce, ali pa črnce belopoltni.

Naša dolžnost je, da zahtevamo, da se nastani red in da vlada postava. Na podlagi zakona in reda moramo zgraditi strukturo pravice."

Na to je Roosevelt pozdravil rusko komisijo.

Ko je Roosevelt dokončal svoj govor, za katerega se je pripravil, je župan predstavil Gompersa.

Gompers je dejal, da ima navado, da govori o dogodkih. Prišel je govoriti o dogodkih v East St. Louisu in dejal, da je mnogo delavcev v Združenih državah v ravno takem položaju, kot so bili delavci v Rusiji pod starim režimom. Čital je brzojavko, ki jo je prejel od predsednika Delavske federacije v državi Illinois. Brzojavka pravi, mesto da dolže delavske uniije izgrede, so v resnici za izgrede odgovorni delodajalci, ki so importirali zamorce iz juga, da zlomijo "hrbet delavcem."

Gompers je rekel, da so bile korporacije, ki so uvažale zamorce, posvarjene, naj prenehajo z importacijo, ker lahko nastanejo sitnosti. Kljub temu so jih nadalje uvažali in nič ni bilo storjenega za njih varnost. Gompers je povdarjal, da je treba povedati vse dogodke o izgredih.

Nastala je tišina v dvorani, ko je vstal župan, da predstavi ruskega poslanika. V tem trenutku je vstal Roosevelt in stresal pest pred Gompersovim obrazom. Poslušalci so zaploskali, težko je bilo dognati, ali mu pritrdjujejo ali se norčujejo. Vstal je tudi Gompers in se približal Rooseveltu.

"Zakaj ne obtožujete po preiskavi," je dejal Gompers mirno.

To je podžgalo Roosevelta, da je zakričal: "Mr. Gompers, zakaj jaz ne obtožujem po preiskavi? To vam povem takoj, če je treba odgovarjati na umor!"

V tem trenutku je Roosevelt spustil svojo levico na Gompersovo ramo in dejal: "Pojdem do konca, da dobe delavci pravico, ali če je izvršen umor, položiti jih bom dol. Tukaj ne sme biti opravičevanja za brutalnost, izvršene nad zamorec v East St. Louisu." Na to je Roosevelt povedal še nekaj fraz, in obmolknil. Vstal je Gompers, da mu odgovori, ali bližnji okoli njega, najbrž Rooseveltove, so ga porili in ozadje. Ko so Gompersa vprašali, kaj misli o Rooseveltove govoru, je dejal: "Bil sem presenečen radi polkovnikovega nastopa. Ni me razumel. Nisem opravičeval izgrede v ime..." (Dolje na 3. strani, 5. kolona)

NOVE POŠTNE DOLOČBE ZA ČASOPISE.

Zakon določa, da časopise izgubi poštni debit, ako priporoča nasilno nasprotovanje proti zakonom.

OSTRA KAZEN ZA KRŠITELJE.

Washington, D. C. — V Združenih državah nimamo cenzure v tem smislu kot v stari domovini. Tudi listov ni treba predložiti državnemu pravdnistvu, preden jih odpošljejo naročnikom. Takih postav ni v Združenih državah.

Imamo pa poštne zakone, ki si eer ne zaplenijo lista, ampak mu vzamejo pravico do pošiljanja s pošto, če krši gotove zakone.

Tako n. pr. zakon z dne 16. junija t. l. jasno pove, da zgubi pravico do pošte vsako pismo, okrožnica, slika, tiskovna, fotografirana slika, časnik, letak, knjiga in druge publikacije, če priporoča izdajstvo, ustajo, nasilno nasprotovanje proti katerikoli zakon v Združenih državah, pomaga sovražniku do uspeha, povzroči insubordinacijo, punt med vojniki, ali če kdo ovira vojaške nabore v Združenih državah.

Vsaakega, ki skuša izrabiti pošto v take svrhe, se kaznuje s \$5,000 ali petimi leti ječe. Lahko mu pa sodišče naloži ose kazni.

Ta zakon pojasnjuje, zakaj je v zadnjem času več socialističnih in drugih listov bilo ustavljenih na pošti.

Socialistični zaupnik Pierce za Distrikt od Columbia je šel radi tega k poštному sollicitorju Lamarju. Pierce je priporočil, da naj justični departament poda javno izjavo, v kateri naj bo določeno povedano, kaj je postavno in kaj protipostavno, kaj se sme poslati s pošto in kaj je prepovedano pošiljati s pošto. Mogoče bo izdana taka izjava, ki bo služila urednikom kot kazipot. Dokler ni izdana taka izjava, morajo uredniki po svoji pameti soditi, kaj gre v list in kaj ne sme v njega, da list ne izgubi pravice do pošte. Izguba pravice do pošte pomeni toliko, kot da je list ustavljen, po sebnosti ima naročnike razstresene po vseh Združenih državah.

V podučnih krogih pravijo, da imajo v uradu gl. poštarja lepo zbirko rokopisov od člankov, ki so bili objavljeni v listih, ki so ustavljeni. Ti članki bodo služili za podlago obtožnice proti pisateljem. Uradniki pravijo, da poldejo tisti v ječo, ki so psali proti naborom.

Koliko je resnice na tej govorici, se pokaže v prihodnjih tednih. Resnica je ta, da je poštni sollicitor Lamar določeno povedal svoje mnenje. On pravi, da predloga o spijonaži daje vladi pravico, da vstavi vsak list v Združenih državah, ki bo s komentarji skušal prepričati splošno vojaško dolžnost.

CVETKA IZ PROHIBICIONISTKE DRŽAVE.

Seattle, Wash. — Policija je zaplenila zaboj v skladišču Northern Pacific železnice, ki so bili zaznani, da so v njih kokaška jaja. Policija je bila drugega mnenja in je dejala, da je v njih žganje. Aretirala je tudi voznika William Murrayja, ki je odločno trdil, da ima izročiti "kokaška jaja" neki mlekarški družbi v Seattleu.

PRIPOROČA BOJ ZA DEMOKRACIJO DOMA.

New York, N. Y. — Newton D. Baker, vojni tajnik, je tukaj govoril pred mnogobrojno množico v stadiju newyorškega učilišča. V toku svojega govora je dejal, da se moramo ravno tako doma bojevati za demokracijo kot za demokracijo vsega sveta.

RUSIJA ZA REŠITEV BALKANSKEGA PROBLEMA.

Ruska vlada predlaga konferenco zaveznikov, ki se naj peča z vprašanjem na Balkanu. Principi Rusije.

SIJAJEN SPREJEM RUSKE KOMISIJE V NEW YORKU.

New York, 8. julija. — Na vrtu Madison Square se je sinoči zbralo okrog 10.000 oseb v sijajni demonstraciji v počast ruskim komisarjem, ki so obiskali naše mesto. Rdeča zastava ruske revolucije je plapolala v rokah tisočev. Večina prisotnih so bili ruski begunci, ki so morali iskati zavetja v Ameriki pred tirani starega ruskega režima. C. M. Ruthenberg, vodja ruskih revolucionarjev v Ameriki, je izrazil velike ovacije, ko je predsednik shoda pozdravil rusko komisijo in našteval imena slavnih mož in žena, ki so si stekle zasluge za preobrat v Rusiji. Ko je zadonelo ime Katarine Breškovskaje, matere ruske revolucije, je aplavz dosegel višek in pri imenu Kerenskija, ki danes vodi revolucionarne ruske armade v bitkah za svobodo vse Evrope, je bil tak vihar vpitja in ploskanja, da je zamrl vsak drugi glas.

Svež odziv navdušenja je pa izbruhnil, ko je vstal A. Rajtovič, zastopajoč ruske delavce v Ameriki in izjavil: "Svetovna demokracija je zagotovljena le tedaj, ako se vodi vojna do zmagovitega konca!"

Med množico je bilo tudi nekaj pacifistov, ki so z medklje motili govornike, ali njihovi glasovi so utonili v splošnem odmevu odobravanja govornikovih besed.

Petrograd, 8. julija. — Provizorska vlada je večer predložila zaveznikom načrt za balkansko konferenco, ki ima namen urediti tamošnji položaj. Tozadevna deklaracija vlade, ki vabi entente na konferenco, pravi, da bodo zastopniki Rusije zahtevali na konferenci, da se uredi balkansko vprašanje na podlagi splošnih načel v zvezi z zunanjo politiko, ki jih je razglasila ruska demokracija, namreč na temelju protiententističnega, protidiskondinskega programa in da vsak narod odloča sam o svoji usodi. Izjava vlade se tudi dotika zadnjih dogodkov na Grškem in pravi, da provizorska ruska vlada ni zadovoljna s spremembo pri grški vladi. V sled tega je Rusija vložila protest pri ententi in sklenila, da ruske čete ne smejo sodelovati v kampanji na južnem Balkanu. Nova Rusija stoji na stališču, da bi moral grški narod sam odločiti, kakšne vladarja hoče in dali sploh še hoče monarhijo ali ne. To je notranja zadeva grškega ljudstva.

Petrograd, 8. julija. — Ženski polk pod poveljstvom polkovnice Marije Bučarjeve je večer odšel v aktivno službo na fronto.

Petrograd, 8. julija. — Začasna vlada je prepovedala demonstracije z orožjem na ulicah. Vlada je tudi poslala posebno komisijo v Kijev, ki ima nalogo obvestiti Ukrajince, da Rusija ne bo podpirala njihove izjave neodvisnosti, ki jo je sprejel ukrajinski kongres v Kijevu. Vprašanje Ukrajine se mora rešiti mirnim potom in začasna vlada ne bo trpela nobenega poskusa, ki hoče ovirati revolucijo. Vojski so na shodu v Lutsku izrekli, da podpirajo petrogradsko vlado in glasovali za apel na Ukrajince, da se naj ne ozirajo na kijevski kongres, ki je pod kontrolo peščice pronemcev, kateri bi radi uzurpirali oblast.

VREME.

Severni Illinois: Danes deževni nalivi z nevihto; v torek jasno in hladno. Povprečna temperatura v zadnjih 24 urah: 72.

RUSI V NOVI OFENZIVI. -- KONEC KITAJSKE MONARHIJE.

Rusi napadajo na 400 milj dolgi fronti. Nemška protiofenziva zdrobljena. Italijanski letalci napadli Idrijo. — V Berlinu se kuha politična revolta. Avstrijski parlament je dal cesarju nezaupnico.

Amsterdam, 9. julija. — V Nemčiji je vstala resna politična kriza. "Koelnische Zeitung" ima telegram iz Berlina, da bo kaiser odločil Bethmann Hollwega Socialisti in narodni liberalci zahtevajo, da je prišel čas, ko mora vlada odločno povedati, da li je za pangermarnski mir, ali za mir brez aneksij. Napredni političari zahtevajo, da koalicijska nadomesti sedanje ministrstvo. Dr. Mathias Erbsberger, vodja klerikalcev, zahteva, da vlada pojasni, kaj je s submarinkami, da li bodo res prišle kakšen uspeh ali ne. Politična revolucija je mogoča.

Kodanj, 8. julija. — Kelmorajn, velika nemška trdnjava ob Reni, je pod vojnim pravom. V mestu so se pojavili novi izgrede valed znižanja meane režije.

Curich, Švica, 8. julija. — Avstrijski državni sabor ni odobril nove cesarjeve naredbe, ki je hotela odpraviti poroto pri sodiščih. Ta sklep zbornice je enak nezaupnici napram cesarju. Ministrski predsednik dr. Seydler se posvetaje z voditelji raznih političnih strank glede na sestavo komisije 25 moč, ki imajo izdelati novo avstrijsko ustavo.

London, 9. julija. — Kitajska monarhija je sopot pokopana. Hsantung, dedek-cesar, se je odpovedal prestolu, ki ga je držal dober teden. General Čangsun, poparjen, da se ni obnesel njegov načrt, je resigniral poveljništvo in takoj za njim je cesar podpisal svoje odpoved. Iz Šanghaja brzojavijo, da so republikanci premagali monarhiste v petek pri Lanfangu. Peking bo v rokah republikancev v enem dnevu. Iz Tokija javljajo, da je Nemčija podpirala povratek monarhije.

Kancelar bo danes govoril v parlamentu.

Amsterdam, 8. julija. — Depesha iz Berlina pravi, da bo v ponedeljek govoril kancelar Bethmann Hollweg v parlamentu in za njim bodo govorili zunanji minister Zimmermann, podkancelar Hefferich in podadmiral Kapelle. Nato pride na dnevni red glasovanje o vojnem kreditu. Govori se, da bo kancelar v svojem govoru omenil nekaj o mirovni pogodbi Nemčije, ki so baje zdaj precej revidirani. O sepaš nemiru z Rusijo ni več govora.

Kakor izgleda, so socialisti izgubili bitko za volilno reformo. Klerikalni centum in druge nazadnjaške stranke nasprotujejo, da bi rajstajg silili vlado v tem času za uvedbo demokratične volilne pravice v Prusiji in drugih državah.

KITAJSKI CESAR OBDOJEN NA SMRT.

San Francisco, 8. julija. — Tukajšnja kitajska liga je prejela telegram iz Tientsina, da so republikanci obsodili na smrt mladega cesarja Hsantunga, katerega je general Čangsun posadil na prestol Imperijalistične čete so brez malega zajete v Pekingu in se že umikajo.

Petrograd, 8. julija. — Vojni urad javlja danes, da so Nemci pričeli s protiofenzivo v okoliših Borska, istočno od Kovela v Voliniji. Napadi so pa bili odbiti in napadalci niso niti dosegli zakopov. V Galiciji divjajo silni topniški boji.

Berlin via London, 8. julija. — (Nočno poročilo.) Rusi so sopot napadli pri Stanielavu in pridobili nekaj tal.

Pariz, 9. julija. — Nemci so večeraj štirikrat napadli severno in istočno od Lafauxa ob Aisne, toda bili so sopot poraženi.

Rim, 8. julija. — Italijanska zračna flota je vrgla v soboto dvotoni in pol bomb na Idrijo. Bombe so uničile nekaj vojaških zgradb in nekatere živorebrne rudnike.

London, 8. julija. — Pet ruskih armad, ki štejejo čez milijon mož se je večeraj vrglo proti Nemcem na petih krajih v široki razdalji: bojna fronta se razteza 400 milj od Pinska do Karpatov v istočni Galiciji. Uradna poročila iz Berlina in Dunaja govore, da so Rusi napadli v gostih masah in napadi so trajali več ur, toda končno so bili odbiti povsod, razen v enem kraju, kjer so dobili bitko. Zadnje poluradno poročilo iz Petrograda se pa glasi, da so ruske čete napredovale istočno od Lva-va in južno ter južnoistočno od glavnega mesta v Galiciji: Rusi so okupirali dve vasi, celo vrsto strateških hribov in utrjen gozd. Vest tudi navaja novo ofenzivo zapadno od Pinska in dostavlja, da je Pinsk v plamenu. Pinsk je v nemških rokah ne da leč od bojne fronte.

Avstrijski generalni štab poroča, da je bilo 13,000 Rusov ubitih v bitki naokrog Brzezanya. Ljudi boji so se vršili tudi pri Zborovu.

Vojni urad v Petrogradu je poročal sinoči: V okoliših Pinska je naša navalna flotila odstranila mine z obrežja reke Pine. V ameri od Gelve je naša infanterija po topniški preparaciji napadla utrjene pozicije sovražnika in okupirala tri linije zakopov. Pozneje je sovražnik s protinapadi potisnil naše čete nazaj. V sekihi višin severozapadno od Presoveev, Lavrikovev, Travotlokija in Godova, kakor tudi v gozdu zapadno od Konijuev so naše čete ves dan večeraj vodile ofenzivo. Šest utujenih pozicij je neprenehoma menjavalo gospodarja. Proti večeru je sovražnik vrgel v protinapadu sveže sile proti nam. Najljutejši boji so bili pri vasi Urtov in v goščah zapadno od Konijuev. Končno so ostale v naših rokah višine zapadno od Presoveev in istočno od Godova ter vasi Lavrikovev in Travotloki. Tam smo ujeli 17 častnikov in 672 mož. V smeri proti Dolinu in v okolici severozapadno od Stanielava so naše čete vrgle Avstro-Nemet iz zakopov v sekihi Janjica-Pasečasa. Južno od Bohorodčanov so naše čete premagale sovražno patroljo in prodre v bližino Lijakovičev in Svinjičev; zadnji kraj smo okupirali in zapodili sovražnika nazaj. Dalje so naše čete premagale sovražnika v okolici Jablonice in ujeli 360 mož. — Sovražni a Dalje na 3. str. 1. kol.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sundays and Holidays.

Owned by Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawrence 4636.

Datum v oklepaju n. pr. (Junija 30-17) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

Naša obletnica in naš program.

V.

Jugoslovanska propaganda, katero je zatrosil Londonski odbor zadnje dve leti v Združenih državah, je dobila precej opore pri ameriških Srbih in Hrvatih, toda zelo malo med Slovenci. Dokaz temu je bila mizerna eksistenca "Slovenske lige", ki pa ni dolgo eksistirala. "Liga" se je pozneje prelevila v "Slovensko narodno zvezo", a kako je s članstvom te zveze, če ga je sploh kaj ali nič, mi ne vemo.

Voditelji jugoslovanskega gibanja so se čudili, zakaj je med naprednimi ameriški Slovenci tako malo zanimanja za njihovo stvar. Tukaj namreč mislimo tiste slovenske kroge, ki ne nasprotujejo politični združitvi Jugoslovčanov. Kdor ni bil slep, je lahko videl razloge. Pristaši Londonskega odbora so govorili in pisali le o "ujedinjenju" in "osvobojevanju", nikdar pa niso povedali, kakšen naj bo pogoj in cilj zedinjenja in osvoboditve. Oni so rekli, da se moramo najprvo "zediniti in osvoboditi" in potem še le naj Jugoslavija odloči, ali bo imela kralja ali kaj drugega. To bi se reklo kupiti mačka v žaklju in slovenski delavci niso šli na lim.

Jasno je bilo, da je Londonski odbor vršil in vrši še danes propagando v prilog monarhije in ta monarhija ima biti Veliko-srbska, dasiravno niso tega nikdar odprto povedali. Dokaz temu — med mnogimi drugimi dokazi — je, da oficijelno glasilo srbske vlade na Krfu entuzijastično priobčuje vse izjave in zaključke, ki jih delajo odborniki v Londonu in "Jugoslovanska kancelarija" v Washingtonu.

"Prosveta" stoji na stališču — in mi nismo sami — da združenje Jugoslovčanov v Veliki Srbiji — ali magari v Veliki Hrvatski, Veliki Sloveniji ali Veliki Bolgariji — bi ne bilo nobeno združenje, temveč pridruženje ali, da ravimo bolj konkretno izraz, bila bi aneksija katerihkoli treh narodnosti. Londonski odbor sicer popolnoma prezira Bolgare in še celo govori o nekakšni "kazni" za bolgarski narod, kar je seveda največja nesmisel. Bolgarski narod ni kriv, da ga je dolgonosi Ferdinand vrgel kajzerju pod noge; če kdo na Bolgarskem zasluži kazni, tedaj jo zasluži Koburžan s svojimi ministri in mi pričakujemo, da bodo Bolgari enkrat že obračunali z njim. Brez Bolgarov si torej ne moremo misliti politične enote Jugoslovčanov in obenem smo prepričani, da Bolgari, kadar se enkrat iznebebe svoje dinastije, ne bodo marali za jugoslovansko Unijo, ako bo na čelu te Unije kak srbski monarh. Za Slovence in Hrvate bi pa to pomenilo, da se presele iz ene skrupulane bajte v drugo — iz monarhije v monarhijo. Sploh je vsa propaganda Jugoslovanskega odbora velika krparija, ki ne obeta nič novega in nič gotovega.

In v sedanjem času, ko se rušijo stare monarhije, naj se Slovenci ogrevajo za monarhe? V času, ko je šel ruski car rakom žvižgat in ko revolucionarna ruska vlada zahteva, da vsak narod sam odloča o svoji usodi, bomo delali za skrupulano monarhijo na slovanskem Jugu? V dobi, ko predsednik Združenih držav izjavlja, da noben narod ne sme pripadati državi, katere ne mara, naj ameriški Slovenci, ki živimo v republiki, podpiramo kralja? Skrajno smešno in nadvse žalostno bi bilo!

Pristaši Londonskega odbora sicer pravijo, da Jugoslovani lahko odločijo pozneje, ko bomo "ujedinjeni", kakšno vladno obliko hočejo. Kje pa je garancija za tako odločitev? Ali je kaj temu podobnega rekla srbska vlada? Ali je srbski kralj že izjavil, da položi svojo krono v muzej, ako narodi tako žele? Povejte, gospoda!

Edina praktična rešitev jugoslovanskega vprašanja je ustanovitev jugoslovanske federativne republike. S tem odpade dinastično vprašanje in Jugoslovčanom se ne bo treba prepirati, kdo bo nosil krono: srbski, bolgarski, hrvaški, črnogorski ali slovenski kralj. Federativna republika pomeni, da imajo vse štiri narodnosti v skupnih zadevah centralno vlado, v drugih, notranjih rečeh je pa vsaka narodnost avtonomna ali republika sama zase. Na

ta način odpadejo vse sedanje monarhistične oblike v Jugoslaviji in narodi dobe enakopravnost za svoj nadaljni razvoj z vsemi pogoji, da v resnici postanejo enkrat en narod. Jugoslovanska Unija v obliki demokratične, federativne republike je naš cilj in čas je prišel, ko se ta cilj lahko vresniči. Ruska republika bo gotovo prej za republiko na Balkanu, kot pa za kakšno monarhijo. Londonski odbor, ki se je zanašal na ruskega carja, se ne more zanašati, da bo revolucionarna Rusija podpirala njegov imperijalizem. Mi se nismo nikdar zanašali na carja, niti na nobenega monarha ali buržoazno vlado sploh, zanašamo se pa na sedanjo Rusijo in na Jugoslovane v Avstriji, da se bodo pametno odločili, ko bodo odločali o svoji usodi.

V zahtevi za jugoslovansko federativno republiko se lahko združijo vsi ameriški Slovenci brez razlike na politična in druga nasprotja, ki žele svoji stari domovini boljše bodočnost. Socialisti so za republiko že desetletja in toliko bolj so pa danes, ko ta naša zahteva dobiva stvarno podlago. V tem oziru so danes med ameriški Slovenci le dve stranki: revolucionarji za republiko in monarhisti za staro Avstrijo; peščica agitatorjev za srbsko monarhijo sploh ne pride v poštev. Koliko časa bo še trajalo, da se spametujejo nazadnjaki, ki se še niso otrsli vpliva Habsburžanov, je pa odvisno od neumornega dela revolucionarnih sil, ki morajo delati med nami.

DOPISI.

Lowell, Ariz. — Kakor je že rojakom širom Združenih držav znano, smo vsi rudarji v tukajšnjih rudnikih na štrajku. Kakor razmerje kažejo, se bo štrajk ugodno končal za nas in bomo dobili nekaj pribojstva in drugih delavskih ugodnosti, do česar smo tudi upravičeni.

Opozarjam rojake, da naj nikar ne hodijo sem za delom, ker vsakdo ve, kakšne posledice nastanejo ako kdo "skeba." Garjevee se povsod pri vsakem štrajku dobi in tako jih je nekaj tudi tukaj in še nekaj naših rojakov je med njimi. Sram naj jih bo, da trgajo svojim bratom kruh iz ust. Vedno bodo imeli vtisnjen pečat delavskih izdajic. Kakor je Judež prodal svojega učenika za par borih "grošev" njegovim sovražnikom, ravno tako so tudi ti vedno pripravljeni izdati svoje tovariše kapitalistom za par judeževih grošev.

a danes naj zadostuje, prihodnjič hočem več poročati.

J. P.

Jacksonville, Kans. — Iz tukajšnjih naselbin se malokdaj kaj čuje in bere. Ravno tako se mi zdi, kakor da bi vsi tukajšnji rojaki zaspali radi splošne "šuške," katere vlada v tej državi.

Kar se tiče delavskih razmer, so iste kot po vseh drugih kolikor morejo in vedno pazijo na to, da delavcu ne preostane nič in prej primanjkuje. Kaj nam pomaga, ako smo dobili povšarno plačo, ker so se pa tudi podražile življenske potrebine.

Iz naše srede smo izgubili rojaka Matijo Kosa, kateri je 30. junija nenadoma umrl v bolnišnici. Prejšnji večer je še bil vesel in zdrav in je še nekemu tukajšnjemu rojaku delati pomagal. Toda naenkrat ga je napadel žledeni krč. Zjutraj so ga peljali v bližnjo bolnišnico, kjer je v nekaj urah v grozljivih bolečinah umrl. Položili smo ga k večnemu počitku brez cerkvenih obredov, kar je bila tudi njegova želja. Spadal je k društvu "Prosveta," števil. 281 S. N. P. J., k tukajšnji postaji Slov. Podp. društva sv. Barbare in k socialističnemu klubu. Bil je splošno priljubljen med tukajšnji mi rojaki, kar je pričala mnogobrojna vdeležba pri njegovem pogrebu.

Star je bil 37 let in doma iz Zagorja pri Savi. Bil je jako priden in zelo agilen na društvenem polju. Pri društvih ga nismo zelo pogrešali kot dobrega in zvestega člana. Bodi mu lahka zemlja!

V imenu društva "Prosveta," števil. 281 S. N. P. J. se najtopleje zahvaljujem vsem vdeležencem pogreba, kakor tudi vsem drugim mojim občinstvu za njih vdeležbo.

Jakob Baloh.

Kri naj pride nad vas.

Nobeno zlo ni tako strašno, katero se porodi iz vojne, kot je ravno moritev nedolžnih mož, žen in otrok, kateri so na stotine milij odaljeni od bojišča, kjer morajo živeti v največjem pomanjkanju in prenašati najstrašnejše vojne žrtve, ki so bile vsiljene evropskim

narodom od nekaterih največjih zločincev na svetu.

Toda, kar se je pa v zadnjem času pripetilo, pa presega že vse meje in mora vsakdo obsojati, pa naj bo kakršnekoli narodnosti in naj simpatizira z komurkoli hoče. Vsak, kateri še ni popolnoma podvil in izgubil še človekoljubja, se mora zgražati nad najbolj nedolžnim dejanjem, kar jih je le kedaj kaka vojskujoča se država napravila. In potem pa še nekateri razglajajo, kako junaško dejanje, da so napravili nemški polveljniki, ko so poslali zračno brodeve nad mesto London, kjer so potem metali bombe na ljudske šole in ubožna stanovanja detaveev in na ta način pomorili nad sto oseb in še čez 400 pa ranili. To je "slavni čin," nad katerim se mora še peklo zgražati. Nekaj nemških vladnih mogotcev, kateri so povzročili to podlo dejanje, zaslužijo kletev vsega civiliziranega sveta.

Toda to podlo in vsega zaničevanja vredno dejanje je le en del vsega, kar so že prizadeli nedolžnim prebivalcem, kajti čim dalje traja vojna, tem več si zbirajo sredstva za klanje v velikem obsegu in vsako še tako podlo in nizkotno sredstvo jim je dobro došlo da bi dosegli svoj namen — zaslužiti ves svet in ga vkleniti v pruski militarizem. Vsako še tako zločinsko dejanje storjeno na nedolžnih dejanjih razglajajo kot jako veliko zmago nad sovražnikom in vzbujajo pri svojem lastnem narodu še upanje v končno zmago in da še nadalje prenaša vse strahote vojne, pomanjkanje in najstrašnejše žrtve.

Ako pa hočemo biti pravični, moramo priznati, da to ni krivda naroda, naroda ne smemo obsojati, ampak le Hindenburga in hohenzolernsko bando, ki sta odgovorna za vsa zločinstva v tej vojni. Ti so povzročitelji vseh zločinov, storjenih na nedolžnih prebivalcih Belgije, Francije in Londona. Ti se bodo morali zagovarjati prej ali slej. Dan sodbe ni več daleč.

Toda del vseh teh zločinov pa lahko naprtno tudi takozvanim voditeljem delavstva v Nemčiji, kateri bi pa veliko bolj zaslužili ime "ponižni sluge nemških vladnih mogotcev." Ti so ravno tako sokrivi vseh zločinov, kajti mesto da bi protestirali in se odločno uprli, pa še prikrmjujejo in podpirajo vlado in gredo z njo čez trn in stru — v pogubo. Ko bi hoteli vporabiti moč, katero bi lahko, bi se Hindenburg in Hohenzolernska zločinska banda proketo čuvala, iti tako daleč, in kedaj bi že bilo konec temu strašnemu klanju. Tako pa ta "neodvisna socialistična nemška stranka" lepo kima in kima in caplja za nemško vlado kakor kužek za svojim gospodarjem. Nekateri socialisti so že neštokrat naravnost obsojali taka zverinska početja nemške armade. Toda v vsakem takim slučaju so bili v veliki manjšini, vsi so jih zapustili in pustili so jih tudi na cedilo, ko jih je začela krvoločna nemška vlada preganjati.

In ker se bo Anglija gotovo skušala na enak način maščevati, bodo zopet začele padati nedolžne žrtve, zopet bodo morali umirati popolnoma nedolžni otroci, ženske in stariši. In kdo bo kriv? Kdo bo

povzročitelj tega gorja? Kdo bo odgovoren za nedolžno prelito kri? Nemški vladni krvočliki, kateri so še hušaji, kot vampirji. Ti so odgovorni, kateri so začeli napadati in moriti nedolžne ljudi. Kedaj bodo narodi zakleli tem krvoločkom: "Mene, Tekel, Fares."

ALI JE \$6.50 OPRAVIČENA CENA ZA TONO PREMOMA V CLEVELANDU?

Cleveland, O. — Produkcijski troški za eno tono premoga v vzhodnem Ohio znašajo približno \$1.70. Premog je vzhodnega Ohija pa prodajajo v Clevelandu po \$6.50.

Iz vzhodnega Ohija do Clevelanda znašajo vozni troški za tono premoga 90c. Torej ostane \$3.90 pri toni, ki se jih razdelita med sabo premogovniški baron in trgovce s premogom.

W. E. Davis, mestni komisar za razsvetljavo v Clevelandu pravi, da premogovniški operatorji napravijo pri toni premoga \$2.30 profita.

"Pred enim letom," tako pravi Davis, "so se šteli srečnim, če so napravili pri toni 10c dobička."

Davis priporoča, da vlada pri me premogovniške barone.

Premog, ki so ga lani plačevali konzumenti v Clevelandu po \$2.50 tona, morajo letos plačevati po \$6.50.

V rudnikih delajo sedaj komaj s 60odstotno delovno silo. Okoli štiri tisoč rudarjev je pustilo delo v rudnikih vsled slabih delovnih razmer. Odsli so za delom v jeklarne in druge tovarne. Odborniki rudarske organizacije izjavljajo, da bi rudarji več zaslužili v rudnikih kot v tovarnah, če bi stalno delali.

Zakaj delajo v rudnikih le s 60odstotno delavno silo, če potrebujejo več premoga, kot ga pride na trg. Ali mogoče radi tega, ker rudarji nečejo delati stalno?

Mnogi rudarji so ostavili delo v rudnikih in so odsli v tovarne, da imajo stalnejše delo.

Zakaj torej?

Premogovniški operatorji nečejo obratovati rudnikov stalno, ker bi prišlo preveč premoga na trg in bi padle cene.

Povpraševanje po premogu je tako veliko, da operatorji lahko prodajo vsak funt premoga, z dobrim profitom, ki ga producirajo. Samo v severozapadu zahtevajo 28,000,000 ton premoga iz Ohia. Ali v vzhodnem Ohio bodo letos producirali le 16,000,000 premoga.

Ali železniške družbe ovirajo produkcijo premoga, ker ne postavijo k rudnikom dosti železnih vozov?

Deloma, da.

Vlada ukazuje železnicam, ne izdela pa zanje detajlov.

Mnogi zmožni železniški uradniki so pustili železniško službo, ker drugje lahko več zaslužijo kot na železnici.

Resničje, da se v vsem kapitalističnem gospodarstvu prikazuje anarhija.

NA STOTINE NEMCEV MORA IZ AMERIKE.

Washington, D. C. — Vlada je večeraj odredila, da se imajo deportirati iz Amerike vsi Nemci, ki so služili kot kleriki in uradniki v nemških konzulatih. Ti uradniki so po napovedi vojne ostali tukaj in dobili službe v švicarskih konzulatih. Švicarsko poslanstvo je obvestilo vse Nemce v službah svojih konzulatov, da naj zapuste službo. Na stotine oseb je prizadeti: Vlada jih sicer ne dolži spijonstva, ali na samu so, da vsled svojih simpatij do Nemčije lahko pošiljajo važne informacije iz dežele.

Heinrich Schaafhausen, bivši ataše pri nemškem poslanstvu, je bil večeraj deportiran iz Amerike. R. Berg von Linde, nemški milijonar v New Yorku, je aretiran in najmanj tucat nemških podaniikov Linde je importer in njegove pisarne se nahajajo na Wall Streetu, kjer sta bila svoječasno nastajena Franz von Papen in Wolff von Igeli.

Veliko število drugih Nemcev je pod policijskim nadzorstvom in prijaviti se morajo po dvakrat v tednu gotovim vladnim uradnikom. Justični oddelek je pripravil dolgo listo sovražnih podaniikov, bodo internirani.

Vse te odredbe so v zvezi z ostrim postopanjem vlade, da iztrebi spijone.

SOCIALISTIČNA STRANKA ODOBRILA IZJAVO VEČIN

Chicago, Ill. 8. julija. — Izkutivni odbor socialistične stranke, ki se je sešel večeraj, naznaja, da je bila sprejeta izjava, ne po referendumu članstva z 639 glasovi proti 2752. To izjavo sprejela večina delegatov na konvenciji v St. Louisu meseca aprila in v jedru je naperjena proti vojni, katero označuje kot "bolj krivično vojno v svetu zgodovini."

Izjava manjšine, katero podpisalo 64 delegatov in med njimi tudi Allan L. Benson, predstavlja kandidat stranke leja, označuje vojno kot fakt, ki se da spremeniti in pozivlja stranko da izrazi položaj in deluje za sniženje svojih nominalnih obveznosti.

SENATOR OBOŽUJE PREMAGOVNIŠKE BARONE.

Washington, D. C. — Senator Pomerene je obožil premogovniške barone v državi Ohio, da so nepostaven način podražili premog. Senator Reed je priporočil, da justični departament takoj stopi na podlagi Shermanove protitrustijskega zakona proti premogovniškim operatorjem.

Pomerene pravi, da male produktivni troški za tono premoga \$1.10, konzumentje so ga plačevali po \$9.25.

"Na tisoče železnih voz, oloženih s premogom, je stalo tirihi, ko je šla cena navzgor," rekel Pomerene. "Po izpore pri pred senatnim odsekom meddržavnih trgovino, so premogovniški operatorji radi plačali kazni železniškim družbam. Na premogovniški družba je plačala \$400 globe v enem tednu. S kim ravnanjem je napravila na den \$1,600 profita."

Pomerene je izjavil, da pomanjkanje železnih voz njima ni praviti z odušurkami. čenani premog. Na podlagi številk je kazal, da je bilo v prvih šestih mesecih 1917 več premoga nakupnega kot v istih mesecih 1916.

OSUMLJEN VOHUN MORA KOJ ZAPUSTITI ZDRUŽENE DRŽAVE.

Washington, D. C. — Henry Schaafhausen, ki je na priporočilo bivšega nemškega poslanika g. fa von Bernstorffa ostal v švicarskem poslanstvu po prekinjenju diplomatskih stikov z Nemčijo, dobil nalogo, da zapusti Zdržave v nekaj urah. To je postalo petmesečne preiskave tajne vladnih agentov.

Schaafhausen je nemški poslanik in je bil preje uslužben bivšem nemškem poslaniku k. zaupna oseba.

Za Schaafhausenom so bili vsi no tajni vladni uradniki. Dokaz ti mu niso mogli, da je v direktni zvezi s skupinami, ki simpatizirajo z Nemčijo, ali svetovalec pri državnem departamentu je vzel pri tem, da je nesposoben, je taka oseba v poslanstvu, ki vživa posebne privilegije.

Schaafhausenu so bili lahko zani ključji za pošiljanje in razvijanje brzojav, ki so dovolje poslaništvo, da se jih pošilja pri odposiljanju brzojav.

FARMARJI ZAHTEVAJO 500 661,905 POSOJILA OD FARMARSKIH POSOJILNIC.

Washington, D. C. — 230 farmarskih posojilnic, ki tunjo slovnice od zveznega farmarskega posojilnega odbora, je zahtevalo prvega julija t. l. \$11,000,000 posojila proti obrestim po pet odst. Posojila zdaj izplačujejo do najst zveznih zemljišnih bank.

Vsaka farmarska posojilnica zveza je povprečno zahtevala 600 posojila. V vsaki taki zvezi bilo 18 farmarjev, kar znaša 500 povprečnega posojila na farmarja. Vsa posojila so na prvintabulacijo (mortgage).

CENE V SOBOTO V CHICAGO

Pšenica za julij \$2.12 boljši koruza \$1.57, oves 67c; mlati \$2.10 sto funtov.

Sladkor iz sladkorne pese, slabljen 88 sto funtov, iz sladkorne trsta \$8.10.

Najlepši prašič \$15.40 do \$15.80 sto funtov; najlepši govedo \$12.15 do \$13.90, najlepši jagnjet \$14 do \$16.50, ovni \$4 do \$7.25.

Boj na evropskem bojišču.

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

ki se zopet bombardirali o-
Osel v Rikem zalivu, ali brez
skode. Naše tri ladje
napade obrežje jezera Raselin
Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

Donave; mostovi se je iz-
Donave; mostovi se je iz-

v predpisani starosti, 2200 več kot
so pričakovale oblasti.

Spanci zahtevajo samovlado.

Madrid, Španija. — V Barcelo-
ni se je zbralo 60 senatorjev in po-
slancev iz Katalonije in sprejelo
resolucijo, ki zahteva samovlado
za vse španske provincije. Poslan-
ci so tudi obvestili vlado, da bodo
sklicali parlament v Barcelono 19.
julija, ako vlada do tega časa ne
otvori narodne zbornice.

**Vojaki streljajo na holandske de-
lavce.**

Amsterdam. — V Hamburgu, ne
daleč od Amsterdama, so se v pe-
tek zvečer spopadli štrajkarji iz
municipijskih tovarn z vojaštvom
in zadnje je izstrelilo salvo med
delavce. En delavec je obležal mr-
tev in enajst ranjenih.

Kajzer je zatri Hardenov list.

Kodanj, Danska. — Nemška
vlada je ustavila tednik "Die Zu-
kunft", čigar lastnik in urednik
je znani Maks Harden, ki je zad-
nje čase pisal ostre člake proti
vladi. "Die Frankfurter Zeitung",
vodilni finančni organ, je bil sus-
pendiran za nekaj dni, ker je po-
ročal o padanju zlate rezerve v
Nemčiji. Ko je list zopet izšel, je
prinesel "veselo vest", da vred-
nost nemške marke zopet narašča
na Nizozemskem.

**Rusija protestira proti akciji en-
tente na Grškem.**

Petrograd. — Ruska vlada je v so-
boto dostavila protestno noto za-
vezniškim državam v zadevi inter-
venije na Grškem. Noto pravi, da
deponacija grškega kralja Kon-
stantina je bila pravilna, ali po-
tem bi morali zavezniški dati gr-
škemu ljudstvu na razpolago, da
odloči s splošnim glasovanjem,
koga hoče za vladarja in da li ho-
če še monarhijo ali republiko.

Druga sodba o Rusiji v Nemčiji.

Amsterdam. — Nemški vojni
kritiki, ki so še pred par tedni
pisali da Rusija še najmanj eno
leto ne bo sposobna za kakšno of-
enzivno operacijo na bojišču, imajo
zdaj težko nalogo, da pojasni-
jo ljudstvu svojo zmoto in krat-
koživost. Poročevalci nemških
listov javljajo z ruske fronte, da
niso Rusi še nikdar, odkar traja
vojna, razvili take ofenzive, kakr-
šna je bila zadnje dni v Galiciji.
Fritz Wertheimer, korespondent
lista "Frankfurter Zeitung" piše:

"Ruske čete so se pokazale po-
polnega mojstra v vojaških rečeh.
Njihovi eroptani so bili priprav-
ljeni za vse težkoče, železnice so
dobro uredili in promet je izvr-
sten; topov težkega kalibra imajo
dovolj na razpolago in imajo tudi
angleške "tenke". Smelo smem
reči, da so Rusi danes boljši boje-
niki kot so bili kdaj poprej. Zdaj
se bore kot ljudje, ki ne krvave
več za tirana."

Poročevalci javljajo naravno o
velikih ruskih izgubah, toda ne ta-
je tudi svojih. Avstro-nemške iz-
gube so bile vsled desperatnega
boja zelo velike. Kar je pa glavno,
opozarjajo poročevalci nemško in
avstrijsko javnost, da pride še
hujše. Rusi niso začeli ofenzivo
samo za dva dni in gotovo jo bodo
ponovili in ponovili z vedno večjo
silo.

Hindenburg je odšel na Dunaj,
da naglo izdela načrte za obrambo
Galicije in Ogrske in morda se bo-
do Nemei odločili tudi za protio-
fenzivo proti Rusiji.

Nemčija išče novo posojilo.

Amsterdam. — Iz Berlina jav-
ljajo, da nemška vlada zopet za-
hteva vojno posojilo v svoti 15
milijard mark. Grof Rodern, taj-
nik finančnega ministrstva, pravi,
da so znašali mesečni izdatki za
vojno od februarja do maja tri
milijarde mark. Ves vojni dolg
Nemčije je do danes narasel nad
60 milijard mark.

Berlinski poročevalci javlja da-
lje, da sočlasti v nemškem parla-
mentu v smislu svojega zaključka
ne bodo podpirali vojnega kredi-
ta, ako ne bo vlada podpirala nj-
hovega programa za volilno refor-
mo.

**Sedem italijanskih vohunov ustre-
ljenih.**

Rim, Italija. — Vojno sodišče v
Cedroipru, 14 milj od Udin v vojni
zoni, je obsodilo na smrt bivšega
mornariškega častnika, dva pod-
podčastnika, dva civilista in dve
gledališki igralki in obsojeni so
bili takoj ustreljeni. Obtoženi so
bili, da so sodelovali pri eksploziji,
ki je potopila italijansko drednaut-
ko "Leonardo de Vinci". Zarotni-
kom so prišli na sled italijanski

tajni detektiv, ki so na tihem vlo-
mili v železno blagajno avstrijske
vohunske agenture v Curihu na
Švicarskem. Tam so dobili imena
in naslove kriveev.

Kanada sprejela konskripcijo.

Ottawa, Ont. — Kanadski par-
lament je pri drugem čitanju
sprejel resolucijo za prisilno voja-
ško službo v Kanadi. Resolucija
je bila sprejeta z 118 glasovi proti
55. Predlog Wilfrida Lauriera, da
bi šla resolucija na splošno glos-
vanje ljudstva, je propadel z več-
no 49 glasov.

**V Nemčiji se jeze nad amnestijo
Čehov.**

Amsterdam. — Dejstvo, da je
avstrijski cesar Karl pomilostil
"politične zločince", med kateri
ni posebnega veliko Čehov, je ze-
lo poparilo ne samo avstrijske
Nemce, temveč je našlo odmev tu-
di v Nemčiji. Nemško časopisje v
Avstriji vprašuje, da li je cesar
računal s posledicami, ko je do-
vil amnestijo, s katero podpira
"zločine sovražnikov Avstrije".
Časopisje v Nemčiji je naravnost
i z sebe in pravi, da Avstrija dela
vse, da bi uničila vpliv Nemčije,
brez katere ne bi več eksistirala in
od katere se vedno in drage volje
prejema vojaško pomoč, zlasti
zdaj sprčo mogočne ruske ofenzi-
ve. "Cologne Gazette" piše, da
naj mladi avstrijski cesar ne mi-
sli, da bodo Nemci tako hitro po-
zabili na "zločine Čehov", kakor
je on pozabil. Skratka: amnestija
je povzročila precej napetosti med
Dunajem in Berlinom.

(Prvemu poročilu, da je bil po-
milostjen tudi češki poslanec Kra-
mar, je sledilo drugo, da on in še
nekaj drugih niso pomilostnjeni.)

**Nemčija dolži entente za nadije-
vanje vojne.**

Berlin čez London. — Državni
bro je bil odprtjen 5. t. m. z govo-
rom zborniškega predsednika, ki
je dejal, da "svet bi bil danes že
rešen pretresljive mizerije in ne-
sreče, ako bi se bili sovražniki
Nemčije ozirali na blagodušno mi-
rovno ponudbo cesarja Viljema in
njegovih zaveznikov."

Kodanj, Danska. — Iz Dražda-
nov poročajo, da je saksonski dr-
žavni zbor, ki je v terek opozoril
vlado na odsotnost lojalnosti na-
pram kralju, v odprtem konfliktu
z vlado. Saksonska vlada ni do-
volila, da bi zborniški odsek za usta-
vne reforme deloval med počitni-
cami zbora, kakor je zahtevala
zbornica.

**Root je podaril \$2,500 ruskim vo-
jakom.**

Petrograd. — Elihu Root, načel-
nik ameriške komisije, je podaril
vojaškemu skladu v Moskvi dva
tisoč petsto dolarjev. Moskovski
župan se mu je formalno zahvalil
za prispevek.

Major general Huñh L. Scott se
je podal v Jasi na Rumunsko, kje
bo konferiral z voditelji rumun-
ske armade.

**ROOSEVELT IN GOMPERZ V
LASEH RADI IZGREDOV V
EAST ST. LOUISU.**

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

nu delavstva. Ponavljam, da ni-
sem nikogar opravičeval. Mislim,
da bi bil polkovnik lahko obdržal
obtožbo zase, dokler ni preiskava
dognala vzroke za izgrede.

Toda vem, je končal Gomperz,
"da je on blufal."

Občinstvo je sprejelo ruskega
poslanika Bakhmetijeva z navdu-
šenjem.
"Usoda vsega sveta je v ne-
varnosti," je rekel ruski poslanik.
"Še nikdar ni bila odgovornost
narodov, vlad in posameznikov
tako velika kot sedaj."

Nekoč je ruska demokracija sa-
njala, da ruska revolucija zapati
svetost nemške avtokracije in da
se nemško ljudstvo samo osvobodi
železne vlade tirana in da stegne
nesebično roko narodom na svetu,
s poslanico miru. Bile so sanje, ki
jih je bilo treba preživeti.

Rusija je prepričana, da se la-
hko doseže trajen mir, ako se de-
mokracije sporazumejo, da se ravnajo
in slede gotovim predpisom
in jim utelesijo poštenost brez
vsake rezerve. Narodi morajo spo-
znati njih skupno življenje in u-
činek delavnega združništva in
zavarovati morajo življenje proti
agresivnosti avtokracije in vladi,
ki hoče delati po svoje."

"PROSVETA" prinaša splošne
vesti, zanimive
članki in lepe povesti vsak dan, ne
samo ob sredah. Narodite se!

Ne ene minute nima miru...

Naš rojak Gjuro Tomeček, P.
O. Box 206 Neswuehaning, Pa.,
je poslal sledečo pismo H. H. von
Schlik, edinemu tovarnarju Bul-
garskega krvnega čaja:

"Pošljite mi zopet dva zavoja
Vašega Bulgarskega krvnega čaja,
brez katerega ne morem biti.
Odkar ga mi je zmanjkalo, ni-
mam ne ene minute miru"

Veliki zavoj Bulgarskega Krv-
nega Čaja, ki zadostuje za 5 me-
secev pošljamo za 1 dolar, 6 za-
vojev za \$5 dolarjev na vse kraje
v Ameriki. Marvel Products Co.,
8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

Opomba: Ako želite zavrovati
vašo pošiljatev pošljite deset cen-
tov več.

PRIPOROČAM SE

vsem rojakom za obilen obisk
moje

kavarne in restavracije.

Dobra potrežba z vsakovrst-
nimi jedili. Moje geslo je "La-
čne nasiti". Pridite in gotovo
boste zadovoljni z mojo potrež-
bo. Prepričajte se to je najglav-
nejše

Martin Šorn, 6034 St. Clair Ave.,
Cleveland, Ohio.

ARROW, PA.

Bili smo obveščeni od Mr. H. V.
Henderson, Supt. pri Arrow Coal
Co. v Arrow, Pa., da je prejel ve-
liko število pismenih vprašanj o
premogarskih razmerah, kot n. pr.
plače, podnebja, pitne vode, stan-
ovanja in ako je tam kaj sloven-
skih delavcev.

S tem želimo le konstatirati, da
je Mr. Henderson pripravljen po-
noviti izjavo o premogorovih in
o delavskih razmerah in sicer z
ako treba z zapriseženo izjavo pri
javnem notarju.

Delavci zaslužijo v teh premo-
gorovih več kot nikjer drugje v
Združenih državah. Podnebje se
smatra za najbolje v državi Penn-
sylvanije in je precej veliko šte-
vilo Slovencev že tukaj. Med
vprašanji, ki so došla na urad, so
nekatera brez naslovov in eno je
od nekega Franka Micell. Ker
družba nima njih naslovov, jim
tudi ne more odgovoriti.

Valed tega, ako dvomite glede
dobre plače in stalnega dela, kjer
se sedaj nahajate — potem pri-
dite sem za delom v Arrow, Pa.,
ali pa se oglaste osebno ali pisme-
no pri Mr. H. V. Henderson, Ar-
row, Pa. (July 7-9-11.)

ROBERT W. LAYER ARCHITECT

118 N. La Salle St., Chicago,
ki je izdelal načrt za gl. urad
S. N. P. J. se priporoča Slo-
vencem za izdelovanje
stavbinskih načrtov.
Tel. Franklin 6601
TEL. NA DOMU AUSTIN 85008

Dr. Koler SLOVENSKI ZDRAVNIK 138 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slo-
venski zdravnik, specializist
v Pittsburghu, ki ima 56 let
ne prakse in je
združil najvišje medicinske
bolovni.
Zaustrojanje
brvi odprti v
10 min. v 10
min. ga je
izumel dr.
Graf. Koler.
Ga izumel
polje ali
bolovni po to-
lezu, v 5 min.
in 10 min.
Vse bolovni, ki prihajajo po rednem
odloku zdravim po omejenih metodah.
Ker hitro opazimo, da vam ponujamo
zdravilo, ne čakajte, temveč pridejte
in se vam je bolj soproj poravn.

Ne pozabite na to! Pridite k nam!
Zdravilo samo govori za sebe.

Slovenska Narodna		Podporna Jdnota
Ustanovljena 9. aprila 1904.		Inkorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois.
GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.		

UPRAVNI ODBOR:
Predsednik: John Vogriš, box 290, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: Jofef Kuhelj, 9469 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cleoro, Ill.
Zapisnikar: Jofa Melek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:
Jofa Ambrožič, 351 box, Cannonburg, Pa.
Paul Berger, 741-1st St., La Salle, Ill.
F. S. Taucher, 674 Ahsay Ave., Rockspring, „Wyo.“

FOROTNI ODBOR:
Anton Hraat, 511-95th Ave., New Duluth, Minn.
Jofa Radišek, box 432, Smithton, Pa.
Rudolf Pieteršek, 436 box, Bridgeville, Pa.
Jakob Miklavčič, L. Box 3, Willock, Pa.
M. Petrovich, 14815 Hale Ave., Collinwood, O.

UREDNIK "PROSVETE":
Jofa Zavortnik.

VERHOVNI ZDRAVNIK:
F. J. Kern, M. D., 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora
in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:

JOHN VERDERBAR, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na na-
slov:

JOŽE AMBROŽIČ, Box 351, Cannonburg, Pa.

ZADEVE PREPILJIVE VSEBINE, ki sta jih rešili prva in druga in-
stanc, se pošiljajo na naslov:

ANTON HRAAT, 511 — 95th Ave., New Duluth, Minn.

VSI DOPILI, razprave, članki, naznanila itd. na "Prosveto" se pošiljajo
na naslov:

UREDNIŠTVO "PROSVETE", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, narodna, oglas, se pošiljajo na naslov:
UPRAVNIŠTVO "PROSVETE", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korespondenci s tajništvo S. N. P. J., uredništvo in upravnitvo
"Prosvete" ne rabite imen uradnikov, marveč napišite naslov, ko je tu na-
veden ako želite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Seje glavnega upravnega odbora se vršijo vsako prvo sredo in tretjo četrtek
v mesecu. Začetek ob eni uri popoldne.

NAPREDEK.	POTREBUJEMO
Prosveta piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaš z njeni- mi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V zalogi i- mam vse za vsakdanje potrebe, če- ne po zmerni ceni.	može s svojimi družinami, da se priseliijo na Blairville, Pa. Stal- no delo skozi celo leto, dobre pla- če, Jobra stanovanja v najem za nizko ceno. Izplašite se pri Supt., Columbia Plate Glass Co. BLAIRVILLE, PA.

NORTH SIDE STATE BANK
ROCK SPRINGS, WYO.
IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00
Je izrečno pripravljen in opremljen za poslovanje s
SLOVENCMI, HRVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI
Mi pošljite denar vašim prijateljem v staro domovino po najnižjih cenah.
Pisujemo 4 odstotne obresti na banke vloge.
MOČNA, KONZERVATIVNA IN NAPREDNA INSTITUCIJA.

Moški
vseh
starosti

JUVITO DEBILITY TABLETS
vam gotovo olajšajo in pomagajo kakor se to stane drugim.
Pridite 1 dolar za eno številico in si ohranite vašo moč,
energijo in svojo mladostno zmožnost.
(za nemočne)
Naslovite:
JUVITO LABORATORY,
South Hill Branch 6.
Pittsburgh, Pa.
Pišite za brezplačno knjižico.

**Potrebujeemo
premogarje**

UNIJSKI PREMOGOROVI, dober živ-
ljenski položaj, dobro delovno razmerje
in stalno delo, premogorovi so moderno
urejeni, zdravi in čisti, nobenih delav-
skih neredov. Delo se lahko dobi v

Conifer, Jefferson Co., Penna.
Seminole, Armstrong Co., Penna.
Chickasaw, Armstrong Co., Penna.
Furnace Run, Armstrong Co., Penna.
Cadagon, Armstrong Co., Penna.

Oglasite se osebno ali pa pišite narav-
nost na Superintendenta v gori omen-
jenih premogorovih.

Allegheny River Mining Co.

GOSPOD MIRODOLSKI.

Spisal Josip Stritar.

(Nadaljevanje)

Nekoliko časa potem so sedeli vsi trije skupaj za mizo. V Tišem dolu morebiti ni bilo tako tihe večerje. Malo se je govorilo; Breda je čutila, da se nekaj posebnega godi; vendar ni se upala vprašati. Radovan se je vidno izogibal njenih pogledov; in vendar se je tako veselila njegovega prihoda: lepega večera se je nadejala, in kako žalosten je bil sedaj!

Bog ve, kako dolgo bi bili tako molče sedeli, vsak v svojih mislih, ako bi jih ne bila zdrnila nova prikažen. Začujajo se krepki koraki, v veži, potem je bilo ališati, kakor da bi se nekdo pred durmi sneg z butala otresal. Dorgo jim ni bilo treba ugibati, kedo je nepričakovani gost. Duri se odpro in v sobo stopi z nekoliko okornimi koraki — Zabojo.

"Srečen božični večer vsem dobrim ljudem," pozdravi malo družbo; nato se obrne k hišnemu gospodarju govorec:

"Obljubil sem vam bil, da vas pridem kedaj obiskat, gospod. Kar obljubi Zabojo, to velja, kakor bi zabil. Tukaj sem. Težko ste se me tako zgodaj nadejali; gotovo ne, da vas bom nadeževal ravno na božični večer. Ali jaz vam ne morem pomagati, če vas motim. Vi lahko čakate, kakor se kaže, jaz ne morem; vsi ljudje nismo enaki!"

In obrniti se proti Radovanu, ki je debelo gledal nevlajenega gosta, reče mu:

"Oprostite gospod; jaz imam nekaj govoriti s tem možem; govoril bom brez okolišev; jaz ne znam drugače. Poslušajte ali ne, kakor vam drago. Vendar zdi se mi, da bi smeli ostati in poslušati; saj stvar tudi vas nekoliko zadeva, ako se ne motim. In vi, gospodična, tudi vi bi utegnili poslušati; samo pohujševati se mi ne smete; moj glas je nekako zaporčen, in tudi besede, ki jih bom govoril, utegnile bi biti malo odurne. Nerač vam kazim božični večer, ali dolžnost mi je prva."

Nato se vstopi pred gospoda Mirodolskega in začne:

"Gospod! Prijateljstvo gori ali doli; menil sem, da va spoznam, ali motil sem se, kakor vidim. Blag mož ste vi? Vi ste oče? Vi sedite tu v prijetni, gorki sobi in dobre volje ste za mizo s svojo družino; ali je to vsa vaša družina? Kje je vaša hči, kje je vaša prvorojenca? Grešila je, zapustila je vas, šla je po svetu. Ali ste kedaj vprašali, kam? Kak kristjan ste vi? Pastirju, ki je imel sto ovac, izgubila se je, zašla je ena. In kaj je storil pastir? Popustil je čedo, šel je za izgubljeno, iskal jo je povsod. In ko jo najde, zadene jo na svoje rame in nese jo domov. In doma skliče svoje sosedo in prijatelje, govorec: Veselite se z menoj, ker našel sem oveo, ki sem jo bil izgubil. Vi ste imeli dve hčeri in teh dveh se vam je ena izgubila, in vi mirno sedite in se dobro imate! In kaj je storil oče, ko se mu je vrnil izgubljeni sin? O vi ste dober, usmiljen mož; ako pride — mudi se ne, vi lahko čakate — ako pride kedaj, skesana potrta, uničena, in pade pred vas, da udari s čelom ob tla — veleli bi ji morebiti, o gotovo, saj ste dober mož, velili bi ji, da naj ostane morda bi ji celo pomagali; dovolili bi ji blagodušno, da sme ostati pod vašo streho — če bo pridna; hrano bi imela pri vas, če tudi ne pri vaši mizi. Blago potrpljenje bi imeli z njo, s časom bi vam smela strelci in naposled — očetova milost nima mej — naposled bi izpregovorili celo prijazno besedo z njo!"

Z ostrim, očitajočim glasom je Zabojo govoril te besede. Gospod Mirodolski je sedel molče s povešenimi očmi; vidno pa je bilo, da besede niso bile govorjene brez uspeha. Pozneje je rekel enkrat, da ni slišal nikoli človeka tako lepo govoriti. Ali Zabojo se ni bil pri kraju. Po kratkem molčanju povzame zopet besedo:

"Tu sedite in čakate mirno; uboga hči pa morebiti daleč od tod sama, zapuščena žaluje, hrepeni in kopni po očetovi hiši, v katero vrtni se njena poguma; kedo vam je porok, da se vas ne boji, ker vidi, da ste jo zavrgli; saj niste storili stopinje za njo? Kedo vam je porok, da ni stropa in potrebi, zapuščena, brez usmiljene roke, ki bi ji podajala vsakdanjega kruha? Ali ste že kedaj mislili to? Ne, to vam ni prišlo na misel; saj še ne veste, kje je vaša hči, pa bi vedeli, kako se ji godi! Morebiti pa se motim, krivo vam sodim; povejte mi torej; kje je vaša hči? — Vi molčite; vi ne veste, kje je. Vi ne veste, jaz pa vem, kje je vaša hči!"

Led je bil prebit. Gospod Mirodolski plane kvišku.

"Vi veste, kje je moja hči?" zavpije. "O ne žalite se s starim, nesrečnim možem! Ako veste res, o peljite me k nji, prijatelj, da jo zagledam, da jo objamem in pritisnem na svoje sree! Kaj čakate! Urno, urno; jaz nimam miru. Vstanite, otroka; pojdim jo iskat, in vi, prijatelj, nas vodite. Ne, ostanite; jaz sam hočem iti; še nočoj jo privedem nazaj, izgubljeno ovčico, še nočoj se budemo vsi skupaj veselili. Oj tiho; tih; dete moje, skoraj ti pride oče in te pritisne na sree; moje sree hrepeni po tebi, kje si dete moje?"

V tem trenutku se začuje glasno ihtenje pred durmi. Duri se odpro — Barba jih je bila odprla — in prikaže se — Zora, za njo Barba. Vstopivši v sobo, zgrudi se uboga deklica na kolena. Oče priskoči k njej in prestreže v svoje naročje. Dvigne jo od tal, pritiska jo na sree, poljublja ji čelo, lice in roke, in srečno dekle se ga oklepa okolo vratu.

"Oj, da te le zopet imam," govori srečni oče, "zdej je vse dobro; kje si bilo tako dolgo, presrečno dete moje; in tvoj oče je zdihoval skrivaj po tebi! Ali zdej je vse dobro; srečen sem in misli sem, da ne bom nikdar več srečen na svetu!"

"Poglejte jo," obrne se proti družbi, in debelo solze so mu kapale na lica; "poglejte jo, to je moja hči; izgubljena je bila, ali zdej je najdena; prišla je, sama je prišla v očetovo hišo; saj je

spoznala, da ne najde nikjer toliko ljubezni, kakor pri svojem starem očetu."

"Jaz sem jo našla, prav jaz; na voglu je stala sirota in zmrzovala; ni se upala v hišo; Bog ve, kako dolgo bi bila še stala, ako bi je ne bila jaz našla. Skoraj nesci sem jo morala, tako se je bala in tresla sirota. Zdej vidiš, Zorka, da nismo tako napačni ljudje, kakor si mislila. Da te le mamam, zdej te ne pustimo več odtod."

Počasi se izvije Zora sestriz rok in bliža se Radovanu, ki je stal molče na strani. Molče mu poda roko; kaj bi naj bila pač govorila? Pogled njegov ji je pričal, da ji je odpustil blagi mla-denič.

"In vi, prijatelj!" obrne se gospod Mirodolski proti Zaboju, "kako naj se vam zahvalim?"

"Kaj ne veste več," odgovori mu Zabojo vesel, "da sem vam bil na dolgu, vam in temu gospodu? Vi, gospod, težko da bi me še poznali, dasi ni dolgo, kar sva se videla. Jaz sem namreč tisti, ki ste ga bili nekdanj prinesli pobitega pod to streho. Lepo ste mi stregli in pomogli mi na noge; jaz sem šel in nisem se vam zahvalil. Ako je vam po volji, recimo, da so naši dolгови poravnani in — mir besedi! Sedaj pa vem, kaj vam je vsem na jeziku; čakal ne bom, da bi me začeli izpraševati. Saj sem vam pa tudi odgovor dati dolžan, kako sem ravnal."

In nato jim začne pripovedovati, kako je bil Zoro v gozdu našel; kako je bivala v oglatjevi koči; kako ji je bil potem, ko se je bližala zima, preskobel stanovanje pri poštenih ljudeh v bližnjem trgu, kjer si je s šivanjem kruna služila. Ni se mu bila dala pregovoriti, da bi smet on še dalje zanjo skrbeti. Trdil je, da se je čisto sama živela in hranila. To ni bilo popolnoma resnično; nji sami res ni nikoli nič v roke dal; ali vedel je že tako ravnati, da ji je prišel skrivaj mnogoboljšek, tako da ona ni ničesa čutila in stutala. S svojim zaslužkom je skrbel, da ni nobene stvari pogrešala. In vendar je bila tako nesrečna! Solze so silile vsem v oči, ko jim je popisoval, kako je venela in kopnela po očetovem domu. Naposled mu je bilo že preveč. Ko se je bližal božični večer, rekel ji je: Jaz vas ne morem več gledati take. Zdej, ali pa nikoli! Če se bojitte sami, pojdem jaz z vami. In šla sta. Ali ko priceta do očetove hiše, upade ji srce; ni se upala očetu pred obličje; prosila ga je, naj jo pusti zadaj in naj gre sam pred njo; za hišnim voglom je ostala in čakala, kako poročilo ji pride iz hiše. Tam jo je bila našla Barba, gredeč po drva.

"Gospod!" sklene Zabojo svoje pripovedovanje; "vi me poznate; vi veste, da nisem poseben čestilec ženskega spola, in tudi veste, zakaj. Ali to vam pa pravim, naj bodo duge ženske, kakor že, jaz jih ne bom sodil, ne potezal se zanje — ta, ki jo imenujete zopet svojo hčer — kako naj rečem, da bi bilo prav to ni ženska, to je angel! Če pa kedo drugače sodi, naj stopi pred me, da izpregovorim besedo z njim!"

In mož, ki se je bil nekako razvnel proti koncu svojega govora, udari krepko ob mizo, tako da je posoda na nji poskočila. Mož se je bil sam malo prestrašil.

"Odpustite, čestita gospoda!" prosil družbo; "tako hudo nisem mislil; moja pest, ki je dolgo praznovala, okrepejala se je, kakor je videti, jako pri trdem delu!"

Za odgovor podajo vsi po vrsti roko počitnemu možu.

Zora je stala zamišljena, ko so vsi drugi zvesto poslušali Zabojo; pogledovala je zdej očeta, zdej Radovana, zdej sestro. Radovan in Breda sta se bila pogledala samo enkrat, ko je Zabojo govoril. Ta pogled je Zori vse razodel in njen sklep je bil storjen. Ko je Zabojo končal, približa se ona svoji sestri, prime jo za roko ter jo pelje k Radovanu. Molče položi njeno roko v Radovanovo roko, potem pima reče z ginjenim glasom:

"Bodita srečna! — Radovan! jaz nisem bila vredna sreče na tvoji strani; Breda! bodi mi ti, kar mi jaz nisem mogla biti!"

Nato se obrne proti očetu, ki je gledal stromeč ta novi prizor ter ga prosi:

"Oče! blagoslovite svoja otroka."

Gospod Mirodolski pogleda Radovana, potem svojo hčer in z obrazov jima bere, da tu je treba samo še očetovega blagoslova; z veseljem jima ga da; roke jima sklene, govorec:

"Bodita srečna, otroka moja!"

Dalje ni mogel govoriti. Čez nekaj časa se obrne proti Zori:

"In ti, ljubo dete moje?"

"Moja sreča je pri vas, oče!" odgovori mu Zora in ljubo ga pogleda. "Pri sebi me pustite do konca dni. Edino to si želim, da bi mogla ostati pri vas vsaj toliko let, kolikor dni sem vas pogrešala."

Oče jo objame, rekoč: "Zgodi se ti po tvoji volji, Bog daj, da bi se nikdar ne kesala."

"In vi, prijatelj!" odgovori Zabojo, "sedaj ko je vse drugo tako lepo preskrbljeno, kako se bodete vi odločili? Pomagajte nam, da tudi vas kako preskrbimo; nočoj moramo biti vsi srečni in veseli!"

Zabojo je bil dobre volje, smeje se odgovori možu:

"Oho! kaj tudi mene hočete oženiti, gospod? Zdej je že vse v en kup, mislite, kaj ne? Ni napadna misel. Samo neveste je treba. Kje bi dobil pripravno nevesto? Mlada ne sme biti, ali prestaro tudi ne maram." Ozre se po sobi. V kotu zagleda pošteno Barbo, ki si ni mogla kaj, da bi ne bila priuhoča pri Bredini zaroki. Prime jo za roko in jo potegne sredi sobe, rekoč:

"Kaj pa vi ali ti, dekla božja? Pokaži se pri luči, da homo videli, kako in kaj? — Za silo!"

O kaki drugici priložnosti bi se ne bilo smelo tako ravnati z Barbo, ali sedaj je bila dobre volje, da možu ni zamerila robate šale; saj je videla, koliko dobrega je bil storil njenemu gospodu. Pogleda mu v obraz in odgovori:

"Meni se zdi, da nama obema ni več sile!"

(Dalje prihodnjič.)

Jos. Premk:

V grobu.

(Nadaljevanje.)

"Vsekakor se je napolnil nekam daleč," je dejal — "drugače bi ne dvignil vesga denarja, kar mu ga pripada po očetu in materi. Vse do zadnjega vinarja, kakor da noče imeti z nami več nikake zveze. Čudak je, saj sem ti dejal. No, pa saj je njegovo, lahko bi vzel že pred petimi leti, ko je postal polnoleten. Zdej pa ga je prišlo nenadoma, saj pravim, nagel je, čisto drugačen od mene, kakor da ni moj brat."

In gospod Radiogj je stopil po sobi gor in dol, sklonil glavo nizko na prsi, da so mu izstopile žile zadaj na tilniku in skimalav na desno in levo, kakor da mu to bratovo ravnanje ni po volji. Gledal je v tla in čelo se mu je nagubalo, da je bil videti še starejši, nego je bil v resnici.

Gospa Amalija pa je sedela na robu postelje in je gledala predse. In tako miren in bel je bil tisti trenutek njen obraz, kakor izklesan iz marmorja; tudi ustnice so ji pobledele in trepalnice je povešila globoko; kakor da hoče prikriti soprog, kar je tistikrat zaplakalo v njenih očeh.

"In tako je odšel!" je dejala naposled tiho kakor sama zase in neverjetno zmajala z glavo.

"Kako?" je povprašal gospod Radiogj in obstal pred oknom, da so se solnčni žarki za hip pogledali v njegovi lastni pleši.

Gospa Amalija se je ozrla vanj in tistikrat se je zazdelo celo gospodu Radiogju, da je njen pogled tako poln neke globoke zamisljenosti, da njega niti ne vidi, dasi so bile uprte njene velike lepe oči naravnost v njegov obraz.

Stresel je z glavo in pogledal skozi okno, gospa Amalija pa je sklenila roki v naročju in je ostala tiha in blede.

"In niti poslovil se ni," mu je odvrnila čez dolgo časa, ko je gospod Radiogj na svoje vprašanje že skoro pozabil.

"Poslovil?" se je začudil gospod Radiogj — "čemu, saj se še vrne, morda že danes ali pa jutri. Zjutraj je odšel rano, ko sva še spala in naročil mi je, naj te ne budim."

"Naročil —" je osupnila gospa Amalija in njene oči so postajale nemirne — "potem ... potem ... je gotovo odšel."

Gospod Radiogj jo je gledal začuden in se je skoro prestrašil.

"Ampak, kaj ti je? Zakaj da bi odšel ... Seveda, odšel je, ali o polne ali zvečer se vrne, drugače pa jutri, kakor sem rekel, in potem ostane še par dni. Saj mi prinese račune in marsikaj sem mu naročil zaradi trgovine."

"Čudno," je zmajala gospa Amalija nekoliko mirneje, — "in vse do zadnjega vinarja, da je dvignil, kakor da se ne misli vrniti nikoli več ..."

"Tako nekako, da," je skomignil gospod Radiogj in hripavo začkaljal. "Pa morda si premislil še med potjo ali bogve kako ... saj ga ne razumem. Vedno mi je bil uganka, pa kako tudi ne, saj je živel skoro vedno od doma in zato se je tako odtujil. Čemerem je bil zadnji čas in redkobeseden, da so se mu čudili celo Fernandovi. Po noči je vstajal in se izprehajal po vrtu, kakor mi je pravil večeraj gospod Ferdinand — bogve kaj je premišljeval, da se je odločil naposled nas za vedno zapustiti ..."

Gospa Amalija ga je poslušala in prsi so se ji dvigale nemirno, gospod Radiogj pa je pričel hoditi zopet gor in dol in skimalav z glavo.

"Menda mu zadnji čas ni bogve kako ugajalo tu na deželi. I seveda, mesta je vaje in zdrav je, pa se je dolgočasil. Čudno, in tu je tako lepo, kar popolnoma sem ozdravel, ko bi le ne imel človeka vedno kakih skrbi."

Gospod Radiogj se je zagledal skozi okno, v solnčnih žarkih je bil njegov obraz rumen in pleša na temenu se je svetila večja, nego je bila v resnici.

"In tudi tebi se toži po mestu, kaj ne?" se je obrnil proti soprogi Amaliji, ki je sedela na robu postelje vsa zamišljena in tiha.

"Po mestu? Ne," je odkimala. Gospod Radiogj pa je pristopil bliže in se zagledal v njen obraz, ki je žarel oblit od jutranjih solnčnih žarkov kakor potrošen s prahom belih lili.

"Po mestu? Ne," je odkimala. Gospod Radiogj pa je pristopil bliže in se zagledal v njen obraz, ki je žarel oblit od jutranjih solnčnih žarkov kakor potrošen s prahom belih lili.

"Po mestu? Ne," je odkimala. Gospod Radiogj pa je pristopil bliže in se zagledal v njen obraz, ki je žarel oblit od jutranjih solnčnih žarkov kakor potrošen s prahom belih lili.

"Po mestu? Ne," je odkimala. Gospod Radiogj pa je pristopil bliže in se zagledal v njen obraz, ki je žarel oblit od jutranjih solnčnih žarkov kakor potrošen s prahom belih lili.

"Po mestu? Ne," je odkimala. Gospod Radiogj pa je pristopil bliže in se zagledal v njen obraz, ki je žarel oblit od jutranjih solnčnih žarkov kakor potrošen s prahom belih lili.

"Po mestu? Ne," je odkimala. Gospod Radiogj pa je pristopil bliže in se zagledal v njen obraz, ki je žarel oblit od jutranjih solnčnih žarkov kakor potrošen s prahom belih lili.

"Po mestu? Ne," je odkimala. Gospod Radiogj pa je pristopil bliže in se zagledal v njen obraz, ki je žarel oblit od jutranjih solnčnih žarkov kakor potrošen s prahom belih lili.

(Konec prihodnjič.)

Širom Amerike.

STAVKA V BLOOMINGTONU KONČANA?

Bloomington, Ill. — Kapitalistični listi poročajo, da je stavka cestnoželezniških uslužbencev končana.

Družba je priznala, da sprejme štrajkarje v delo, obdrži pa stavkokeže v delu.

Vsi drugi spori o delavnih urah, o plači itd. reši konferenca, ki se snide v ponedeljek in ki bo sestavljena iz zaupnikov organizacij delavcev v delavnih Chicago in Alton železnice, organizacije cestnih uslužbencev, župana in gl. ravnatelja cestnoželezniške družbe.

Po prihodu vojaštva je iz simpatije zastavko 1.200 delavcev v delavnih Chicago in Alton železnice. Seveda stavka je trajala en dan in je imela demonstrativen namen. V dolgi vrsti po šest inšest so korakali delavci z resnimi obrazi okoli sodnijskega poslopja, pri katerem so stali vojaki s strojnimi puškami. V sprejedu so nosili štandarte z napisom: "Mi hodimo."

KITAJCI ZBIRAJO SKLAD, DA ODRŽE REPUBLIKO.

San Francisco, Cal. — Kitajci hočejo nabrati v posebnem skladu \$5.000.000, da ohranijo republiko in strmoglavijo dinastijo Manchu. Med ameriški Kitajci prično takoj pobirati za sklad.

SVETOVALCI ZA ZAVAROVALNE VOJAKOV IMENOVANI.

Washington, D. C. — Zakladniški tajnik McAdoo je imenoval odbor izmed uradnikov zavarovalnih družb, ki pomagajo izdelati načrt za zavarovanje vojakov in mornarjev.

AVTOMOBIL JE SKOČIL V BREZDNO.

Silver City, N. M. — Avtomobil, ki ga je vodil Frank Broadwell iz Fierra, N. M., je zdrknil na mostu in telebnil v brezdnost. Broadwell in grč. Goldie Millet sta ubita, pes, ki je bil v avtomobilu, je ostal nepoškodovan.

ANGLIJA IN ITALIJA STA DOBILI NOVO POSOJILO.

Washington, D. C. — Velika Britanija je zopet dobila \$100.000.000, Italija pa \$60.000.000 posojila. Združene države so do sedaj posodile aliirancem \$1.203.000.000.

Velika Britanija je dobila \$685.000.000; Italija \$160.000.000; Francija \$210.000.000; Belgija \$45.000.000; Srbija \$3.000.000 in Rusiji je bilo zapisanih \$10.000.000 kot kredit.

Rusija ni sprejela posojila, ker se ruski poslanik Bakhmetjev, še ni odločil, da ga sprejme.

Ruska komisija se je sešla na konferenci z zakladniškimi tajniki in v podučnih krogih izjavljajo, da bo zahtevala približno \$40.000.000 posojila.

Ameriška železniška komisija v Petrogradu pravi, da bo treba okoli \$375.000.000 za reorganizacijo ruskih železnic.

Brezplačno.

Pojlujemo krasno stensko ura s sliko.

Ta krasno izdelana slika Flemakega izdelka, zelo artistično narejena kras za vsak dom. Ura je jamčena za popolnoma dobro in pravilno ideo, se vam pošlje popolnoma brezplačno. Mi plačamo celo ekspresne stroške. Ta krasna ura bo delala zadovoljno veselje v vašem domu.

HOME SUPPLY CO., DEPT. 41, 110 NASSAU ST., N. Y.

Ime

Naslov

Mesto

LETINA KAZE DOBRO

Washington, D. C. — Poljski departament ne oia, da tey zimske pšenice vsi v godnih razmerah, dasiravno tev malo pozna, Pamladanska nica, pomladanski oves, koruza in beli krompir ob dobro.

Sadje bo skoraj povsod dilo dobro.

Kaj nam pomaga dobro če ne pridejo živila pod kontrolo, ker bodo odmrli žili svoje grabežljive roke pridelek.

VOJAKA STA PRIZNALA

Atlanta, Ga. — George P. in Ralph H. Hoyt, oba pro 17 pešpolka, sta priznala podnikom Rosserjem, da sta la cestni rop. Nekemu sta vzele drobiž in oro. Sodnik je določil za ta \$500 poroštva.

NI VEDEL, DA SO ZDRUŽEVALCI V VOJNI

Seattle, Wash. — Ko se pital E. T. Erickson pri svojo barkentino (ladja z jadniki s križnimi jadri) ma jadnikoma z rogovi (jadri) Puget Sound, se je zakaj ga obsejajo in iščejo kometi. Kot star mornar je vel že marsikaj na morju, takega še ni dočkal na morju svetijo ponoči, ko šče ameriški luko. V prejšnjih je moral ponoči in podvnu, harju ali ob mirnem morju iskati vhod v luko. Na suhi ni nihče brigal zanj, če a nasede na peščeninah ali na čeh. Zaman si je trudil k močgane, da razvozlja, kaj ni, da mu kažejo ponoči z meti pot v luko, dokier ni dral vanjo in se zadržal. Je šele izvedel, da so Združevalci v vojni.

Kapitan Erickson je z bark "S. G. Wilder" zapustil Avrojo nekaj dni pred progla vojne stanja. Vsled slabega mena in nasprotnih vetrov treboval osem in devetdes da je priplul do Amerike.

TRIJE OBSTRELJENI RACENTOV.

Neon, Ky. — Tukaj je pri boja radi 20 centov voznice tomobilom. Posledica tega bila, da je hudo obtegl Roy Ferguson, pasažirja Beutley in O. M. Marlov pa no ranjena.

MOKA CENEJŠA NA AMŠKEM KOT V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Washington, D. C. — V Mapolisu je bila cena za sod v juniju 1915 \$8.44, v juniju \$5.82, v juniju 1917 \$14.72 ravno istem času je stal sod na Angleškem \$8.32, \$7.10.32.

KADITE TILLMAN CIGAR

Unisko izdelane
Ibykus Cigare
S. N. P. J. Cigare
Tillman Cigar Co.
AURORA, MI

Vam

Visoka je 23
cev. Podet
9x6.

NE POŠILJAJ
DENARJA

Vsaka oseba
ko dobi eno,
ko napravi
malo uslugo,
zahtevamo.
To je naj
in največje
zastonj.

NE ODLAŽAJ

Rodite pre
vaši naselini
dobite eno to
Mi smo že da
tisecov enakih
Izpolnite ta
nji kupon in
pošljite nam.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—